

U 31/2022 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta asetukseksi muuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston kaasun toimitusvarmuusasetusta (EU) 2017/1938 ja maakaasunsiirtoverkkoon pääsyä koskevaa asetusta (EY) 715/2009 (asetus kaasuväylien täyttämistä)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 23 päivänä maaliskuuta 2022 annettu ehdotus asetukseksi kaasuväylien täyttämistä ja asetuksen N:o (EU) 2017/1938 ja (EY) 715/2009 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 13.4.2022

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Hallitusneuvos Arto Rajala

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

MUISTIO

EU/2022/0379

13.4.2022

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI KAASUVARASTOJEN TÄYTTÄMISESTÄ JA ASETUSTEN N:O (EU) 2017/1938 JA (EY) 715/2008 MUUTTAMISESTA (COM(2022) 135 LOPULLINEN)**

**1 Tausta**

Komissio antoi kaasuväaroja koskevan asetusehdotuksen 23.3.2022 (COM(2022) 135 final). Asetusehdotuksen yhteydessä komissio julkaisi myös tiedonannon vaihtoehtoista lyhyen aikavälin toimiksi sähkönn hinnasta ja seuraavaan talvikauteen valmistautumiseksi kaasun osalta (COM(2022) 138 final).

EU:n korkeisiin energianhintoihin ja Ukrainan sodan vaikutuksiin EU:n energiasektorille liittyen on komissio julkaissut jo aiemmin tiedonannon REPowerEU – kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet 8.3.2022. (COM(2022) 108 final), josta annettiin eduskunnalle E-kirje (E 30/2022 vp) ja tiedonannon energiahinnoista 14.10.2021 (COM(2021) 660 final), josta annettiin eduskunnalle E-kirje (E 112/2021 vp). Aihetta on käsitelty epävirallisessa Eurooppa-neuvostossa 9.3.2022 ja varsinaisessa Eurooppa-neuvostossa 24.–25.3.2022. Asiaan tultaneen palaamaan myös tulevissa Eurooppa-neuvostoissa.

EU:n kaasun toimitusvarmuuteen kohdistuu mahdollisia uhkia, jotka liittyvät pääasiassa riippuvuuteen kolmansista maista. Kansainväliset jännitteet ovat korostaneet tarvetta edistää suunnitelmia ja toimia, joiden tavoitteena on lisätä riippumattomuutta kolmansista maista. Vihreän siirtymän nopeuttaminen vähentää päästöjä, vähentää riippuvuutta tuoduista fossiilisista polttoaineista ja tarvetta suojautua hintojen nousulta. Nykyinen geopolittinen tilanne edellyttää kuitenkin lyhyen aikavälin lisätoimenpiteitä energiamarkkinoiden epätasapainon ja toimitusvarmuuden korjaamiseksi tulevina vuosina.

Koska putkikaasun toimitushäiriöitä voi esiintyä milloin tahansa, esitetään nyt toimenpiteitä, jotka takaavat EU:n kaasuväarojen täyttötason. Täydet kaasuväarastot parantavat kaasun toimitusvarmuutta talvella 2022/2023.

Kaasun väarastointi edistää toimitusvarmuutta tarjoamalla lisätoimituslähteitä, jos kysyntä tai toimitushäiriöt ovat voimakkaita; väarastoitu kaasu kattaa 25–30 % talvella kulutetusta kaasusta. Lämmityskauden aikana väarastointi vähentää tarvetta tuoda lisää kaasua. Väarastointi auttaa täten vaimentamaan toimitushäiriöitä ja tasoittamaan kaasun kausittaista hintavaihtelua.

Viimeksi kuluneiden kuuden kuukauden aikana kaasumarkkinoiden epätasapaino on johtanut kaasun hintojen jyrkkään nousuun. EU:n taso väarastointiin talvella oli pitkälti alle edellisten vuosien tason – 10 % vähemmän tammikuussa. Tämä on lisännyt toimitusvarmuuteen ja hintojen epävakauteen liittyviä epävarmuustekijöitä. Tällä ehdotuksella pyritään ratkaisemaan EU-alueen kaasuväarojen täytön takaaminen seuraavaa talvikautta varten hyvissä ajoin, kustannusten jako niiden jäsenmaiden välillä joilla on ja ei ole kaasuväaroja sekä kaasuväaraston haltijoiden sertifiointi sen varalta, että pyritään välttämään kolmansien maiden toimivallassa olevien kaasuväarojen merkitystä.

Asetusehdotuksen tarkoittamia kaasuvaroja on 18:sta jäsenvaltiossa. Suomen lisäksi kaasuvaroja ei ole Virossa, Liettuassa, Kreikassa, Kyproksella, Maltalla, Sloveniassa, Luxemburgissa ja Irlannissa.

Suomessa maakaasun käyttö on vähäistä suhteessa moniin Manner-Euroopan maihin. Maakaasu vastaa n. 6% energian kokonaiskulutuksesta. Myös maakaasun kulutusrakenne poikkeaa merkittävästi useimmista EU:n jäsenvaltioista. Suomessa maakaasua käytetään lähes yksinomaan teollisuudessa ja lämmön ja sähkön tuotannossa, pienasiakkaita on vain n. 1-2% kaasun kokonaiskulutuksesta. Suoran kaasulämmityksen piirissä on Suomessa vain noin 4000 asuinrakennusta. Nämä pienasiakkaat ovat suojatun asiakkaan asemassa ja näiden kaasun saanti on varmistettu varajärjestelmin kaikissa olosuhteissa Huoltovarmuuskeskuksen toimesta. Teollisuudessa ja voimalaitoksissa kaasun saannin vähenemiseen ja katkeamiseen on varauduttu korvaavilla polttoaineilla, pääasiassa erilaisin öljytuottein, joita on varastoitu. Asetusehdotuksessa esitetty velvoite varastoida kaasua kaasuna on Suomelle uusi varautumistoimi ja lisäinen muiden varautumisjärjestelmien päälle.

## 2 Ehdotuksen tavoite

Tällä ehdotuksella pyritään puuttumaan kaasun toimitusvarmuuteen ja Euroopan unionin talouteen liittyviin erittäin merkittäviin riskeihin, jotka johtuvat dramaattisesti muuttuneesta geopolitisesta tilanteesta. Ehdotuksen tavoitteena on erityisesti varmistaa, että unionin kaasun varastointikapasiteettia, joka on ratkaisevan tärkeä toimitusvarmuuden varmistamiseksi, ei jää käyttämättä, ja varmistaa, että varastot voidaan jakaa koko unionissa yhteisvastuun hengessä. Tätä varten varastojen kaasun pakollinen vähimmäistaso parantaa toimitusvarmuutta ennen talvea 2022/2023 ja sitä seuraavina talvikausina. Varastojen operaattoreiden pakollinen sertifiointi varmistaa, että kriittiseen varastointi-infrastruktuuriin vaikuttamisesta johtuvat mahdolliset toimitusvarmuuteen liittyvät riskit voidaan sulkea pois. Lisäksi varastoinnin käyttöä kannustetaan siten, että varastoinnin käyttäjät voidaan vapauttaa siirtotariffeista varaston tulo- tai poistumispisteissä.

Kyseessä on muutosasetus, jolla ainoastaan muutetaan kahta olemassa olevaa kaasun toimitusvarmuuteen ja kaasuvarastoihin liittyvää jo olemassa olevaa asetusta.

### *Pakollinen kaasuvarastojen täyttöaste ja välitavoitteet*

Jokainen jäsenvaltio on veloitettu varmistamaan sen alueella olevien kaasuvarastojen täyttöasteen saavuttaminen vuosittain 1 päivänä marraskuuta. Vuodelle 2022 tämä täyttöastevelvoite on 80% ja tämän jälkeen 90%.

Pakollisen täyttöasteen lisäksi asetetaan välitavoitteita, jotka vuonna 2022 ovat elo-, syys- ja lokakuussa, mutta tulevina vuosina helmi-, touko-, heinä- ja syyskuussa. Eri jäsenmaita koskevat välitavoitevelvoitteet on asetettu tämän asetusehdotuksen liitteessä. Komissiolle ehdotetaan annettavaksi toimivaltaa antaa delegoituja säädöksiä muuttaa tässä liitteessä olevia täyttöastetta ja maakohtaisia välitavoitteita vuoden 2023 jälkeiselle ajalle.

Jäsenvaltio voi poiketa asetetun täyttöasteen saavuttamisesta tietyistä teknisistä syistä johtuen, kuitenkin siten, että tavoite saavutetaan viimeistään 1.joulukuuta mennessä. Täyttöastevelvoite ei ole voimassa, mikäli komissio on julistanut unionin- tai aluetason hätätilan kaasun toimitusvarmuusasetuksen nojalla.

Toimivaltaisten viranomaisten tehtävänä on valvoa täyttöasteen ja välitavoitteiden toteutumista ja informoida EU:n kaasukoordinaatiotyöryhmää tästä. Mikäli jäsenvaltio ei saavuta välitavoitteita toistuvasti tai lainkaan, voi komissio antaa varoituksen ja käyttää harkinnanvarassa olevia muita toimia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, mukaan lukien taloudelliset kannustimet

tai markkinatoimijoille maksettava korvaus sen varmistamiseksi, että pakolliset täyttötavoitteet saavutetaan. Tällaisia toimia ovat mm. kaasuntoimittajien velvoittaminen varastoimaan kaasun vähimmäismäärät varastoihin, asetetaan varastojen omistajille velvoite tarjota kapasiteettiaan markkinaosapuolille, asetetaan siirtoverkonhaltijalle velvoite ostaa ja hallinnoida strategisia kaasuvaroja yksinomaan toimitusvarmuuden varmistamiseksi hätätilanteissa; käytetään koordinoituja välineitä, kuten nesteytetyn maakaasun yhteisostoja, nesteytetyn maakaasun käytön maksimoimiseksi ja sääntelyesteiden vähentämiseksi varastojen täyttämiseksi; taloudellisten kannustimien tarjoaminen markkinatoimijoille tai korvaus mahdollisesta tulonmenetyksestä tai markkinatoimijoiden velvoitteista aiheutuvista kustannuksista, joita ei voida kattaa tuloilla; sekä tehokkaiden välineiden käyttöönotto varastointikapasiteetin haltijoiden velvoittamiseksi käyttämään tai vapauttamaan käyttämätöntä varattua kapasiteettia

#### *Taakanjako*

Jäsenvaltioiden, joilla ei ole varastoja, on varmistettava, että kotimaisilla markkinatoimijoilla on muiden jäsenvaltioiden varastointilaitteistojen haltijoiden kanssa järjestelyjä, joilla varmistetaan varastojen käyttö kyseisissä jäsenvaltioissa 1. marraskuuta mennessä, mikä vastaa vähintään 15% sen jäsenvaltion vuotuisesta kaasunkulutuksesta, jossa ei ole varastoja. Jos rajat ylittävä siirtokapasiteetti tai muut tekniset rajoitukset eivät mahdollista 15:tä prosenttia muista kuin kotimaan varastointimäärästä, ainoastaan teknisesti mahdolliset määrät on varastoitava varastoa vailla olevan jäsenvaltion ulkopuolelle.

Poikkeuksena tähän järjestelyyn voidaan sen sijaan kehittää yhdessä vastuunjakomekanismi yhden tai useamman jäsenvaltion kanssa, joilla on varastotiloja. Johdantokappaleen 18 mukaan vaihtoehtoisena mekanismina voidaan ottaa huomioon esimerkiksi jäsenvaltion vastaavat lakiin perustuvat velvoitteet varastoida vaihtoehtoisia polttoaineita. Taakanjaon poikkeusjärjestely notifioidaan komissiolle.

Varastojen haltijat raportoivat varastojen täytöstä jäsenmaan toimivaltaiselle viranomaiselle, joka raportoi täyttöasteesta kuukausittain komissiolle. Jäsenvaltioiden on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin tavoitteen saavuttamiseksi.

LNG-terminaaleihin liittyvät varastot eivät kuulu asetusehdotuksen piiriin.

#### *Varastonhaltijoiden sertifiointi*

Jäsenmaiden tulee varmistaa, että kaikki kaasuvarojenhaltijat on sertifioitu sääntelyviranomaisen toimesta. Tämä koskee myös kaasuverkonhaltijan hallussa olevia varastoja. Sertifioitavien kaasuvarojen tulee olla yli 3,5 TWh kapasiteetiltaan ja olla ollut täytettyinä vähintään 30% viimeisen vuoden aikana. Näiden kaasuvarojen osalta alustava päätös sertifiointista on tehtävä 100 päivän kuluessa asetusehdotuksen voimaantulosta, muiden kaasuvarojen 18 kuukauden kuluessa.

Harkitessaan energian toimitusvarmuuteen kohdistuvaa riskiä sääntelyviranomaisen on otettava huomioon mahdolliset toimitusvarmuuteen liittyvät riskit kansallisella, alueellisella tai unionin laajuisella tasolla, kuten kaasuvaramen omistus-, toimitus- tai muut kaupalliset suhteet, jotka voivat vaikuttaa kielteisesti varastointitoiminnan harjoittajan kannustimiin ja kykyyn täyttää varasto, sekä Unionin ja jäsenvaltion velvollisuudet ja oikeudet suhteessa kolmanteen maahan. Sääntelyviranomaisen on evättävä sertifiointi, jos osoitetaan, että taho, joka suoraan tai välillisesti valvoo tai käyttää oikeuksia varastointilaitteiston haltijaan nähden, voi vaarantaa jäsenvaltion tai unionin energian toimitusvarmuuden tai olennaiset turvallisuusedut.

Toimivaltaisen viranomaisen tulee notifioida komissiota viipymättä kielteisestä sertifiointipäätösluonnoksesta ja komission voi kommentoida tätä.

Komissiolle ehdotetaan siirrettäväksi toimivaltaa antaa delegoituja säädöksiä tämän sertifiointiprosessin yksityiskohtiin.

#### *Alennus siirtotariffeihin*

Kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin tulisi soveltaa 100% alennusta varastojen otto- ja syöttöpisteissä, paitsi jos yhteenliittämispisteen kanssa kilpailee useampi kuin yhteen siirto- tai jakeluverkkoon liitetty varasto. Komissio tarkastelee tätä alennusta uudelleen viiden vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

### **3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde toissijaisuusperiaatteeseen**

Tämän asetusehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 194 artiklan 2 kohta, joka antaa unionille valtuudet toteuttaa tarvittavat toimenpiteet saavuttaa unionin energiapolitiikan tavoitteet. Tällä asetuksella muutetaan kahta asetusta, joiden oikeusperusta (SEUT) 194 artiklan 2 kohta ja (SEUT) 114 artikla sisämarkkinoista.

Asia käsitellään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Neuvoston päätöksenteko tapahtuu määräenemmistöllä.

Asetusehdotuksen oikeusperustaa voidaan pitää asianmukaisena.

Tämän aloitteen suunnitellut toimenpiteet ovat toissijaisuusperiaatteen mukaisia. Koska kaasuntoimitusten mahdollinen keskeytyminen aiheuttaa riskin ja merkittävän vaikutuksen koko unioniin, tarvitaan EU:n tason toimia. Kun otetaan huomioon kaasuntoimituskriisin ennennäkemätön luonne ja sen rajat ylittävät vaikutukset sekä se, että EU-maat on liitetty yhteen yhteisen kaasuverkon kautta, unionin tason toimet ovat perusteltuja, koska jäsenvaltiot eivät yksin pysty riittävän tehokkaasti puuttumaan merkittävien toimitushäiriöiden aiheuttamiin vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin koordinoitusti. Ainoastaan EU:n toimilla, jotka perustuvat jäsenvaltioiden väliseen solidaarisuuteen, voidaan varmistaa tehokas valmius toimitushäiriöihin, jotka aiheuttaisivat pysyvää haittaa kansalaisille ja taloudelle.

Suhteellisuuden osalta komissio on katsonut, että aloite on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Kun otetaan huomioon ennennäkemätön geopoliittinen tilanne ja merkittävä uhka kuluttajille ja EU:n taloudelle kaasun toimitushäiriöiden yhteydessä, tarvitaan selvästi koordinoituja ja kiireellisiä toimia. Kiireellisyydestä huolimatta ehdotuksessa otetaan huomioon, että jäsenvaltioilla on aikaa toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varastojen täyttämisen varmistamiseksi. Sen vuoksi ehdotuksessa säädetään vaiheittaisesta käyttöönotosta eli säännöistä, jotka ovat vähemmän tiukkoja vuonna 2022 kuin seuraavina vuosina.

Valtioneuvosto katsoo, että ottaen huomioon asetusehdotuksen tavoitteet, ehdotuksen voidaan katsoa täyttävän toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen vaatimukset.

Komissiolle ehdotettu toimivallan siirto koskee oikeutta muuttaa delegoidulla säädöksellä kaasuväylien täyttöastelvelvoitetta ja maakohtaisia väylävoittoja vuoden 2023 jälkeiselle ajalle liitteessä I (artikla 1) sekä antaa delegoituja säädöksiä liittyen kaasuväylien haltijoiden sertifiointiprosessiin (artikla 2). Valtioneuvosto katsoo, että väylien täyttöastelvelvoitetta koskeva toimivallansiirto on liian pitkälle menevä, koska delegoinnilla ei saisi muuttaa lainsäädännön keskeisiä elementtejä. Erityisesti komission oikeutta yksipuolisesti muuttaa kaasun varastointivelvoitteen tasoja vuoden 2023 jälkeen on harkittava tarkoin. Valtioneuvosto voi tukea delegointia liittyen kaasuväylien haltijoiden sertifiointiprosessiin.

## **4 Käsittelyvaiheet**

### **4.1 Kansallinen käsittely**

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt nyt käsiteltävänä olevaa ehdotusta ja U-kirjelmäluonnosta koskevat lausunnot EU-asioiden komitean alaiselta Energia- ja EURATOM –jaostolta (EU21) 4. huhtikuuta 2022. Lisäksi on pyydetty asiantuntijalausuntoja huoltovarmuusorganisaation kaasupoolilta. U-kirjelmäluonnos on käsitelty EU-ministerivaliokunnassa 8. huhtikuuta 2022 ja valtioneuvoston yleisistunnossa 13. huhtikuuta 2022.

### **4.2 Ehdotuksen käsittely EU:n toimielimissä**

Komissio esitteli asetusehdotuksen neuvoston energiatyöryhmässä 28.3.2022 ja Coreperissa 30.3.2022. Komissio tähtää asiassa pikaiseen sopuun asetusehdotuksen kiireellisyyden vuoksi.

Euroopan parlamentissa ehdotuksen käsittelystä vastaava valiokunta on teollisuus-, tutkimus ja energiavalokunta (ITRE). Euroopan parlamentti ei ole vielä nimennyt ehdotukselle raportööriä.

## **5 Ehdotuksen vaikutukset**

Johtuen aihealueen akuutista kiireellisyydestä sekä geopolittisesta tilanteesta komissio ei ole laatinut asetusehdotuksesta vaikutustenarviota eikä järjestänyt siitä julkista kuulemistä.

Komissio on arvioinut kaasuväylien täyttövelvoitteen vaikutuksia komission energiapäosaston lisähenkilötarpeisiin.

### **5.1 Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön**

Asetus on suoraan velvoittavaa oikeutta eikä periaatteessa edellyttäisi suoraan muutoksia Suomen lainsäädäntöön. Kuitenkin, Suomelle uutena tuleva velvoite säilää 15% kaasun kokonaiskulutusta vastaava määrä kaasua toisessa EU:n jäsenvaltiossa olevaan kaasuväylään tai tätä vastaavat mahdollisten joustokeinojen voimaansaattamiseksi edellyttäisi muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön mahdollisena laajenuksena velvoitevarastointi koskevaan lainsäädäntöön.

### **5.2 Taloudelliset ja muut vaikutukset**

Suomen vuotuisen maakaasun kulutuksen ollessa 26,8TWh (2019) 15% tästä määrästä on n. 4TWh, joka tulisi varastoida todennäköisesti Latvian Incukalnsissa olevaan suureen maanalaiseen kaasuväylään. Tällaisen maakaasumäärän hinta-arvio on n. 400 miljoonaa euroa, joka

tulisi pääasiallisesti toiminnanharjoittajien maksettavaksi, jotka joutuvat sitomaan pääomaa kaasun varastointiin. Tähän sisältyy hinnan eron riski ensi talven hintoihin verrattuna.

## **6 Ahvenanmaan toimivalta**

Asia kuuluu maakunnan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 10 ja 22 kohdan perusteella maakunnan lainsäädäntövaltaan. Ei tosiallista merkitystä Ahvenanmaalle, koska alueella ei ole kaasuverkkoa.

## **7 Valtioneuvoston kanta**

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti positiivisesti komission kaasuvaramojoja koskevaan asetusehdotukseen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että Suomen erityisolosuhteet kaasun käyttäjämääränä otetaan huomioon asetuksessa. Suomi on kaasun osalta käytännössä meren takana oleva saari suhteessa muuhun Eurooppaan. Suomi ei voi luopua nykyisistä varautumismenettelyistä, vaan komission ehdotus on Suomen näkökulmasta lisävaatimus kansallisten varautumistoimenpiteiden päälle. Suomelle on tärkeää, että asetuksessa huomioidaan myös varautuminen muilla polttoaineilla kuin kaasulla (öljy, LNG). Lisäksi Suomi joutuu investoimaan kiireellisesti LNG-terminaalikapasiteetilla voidakseen täyttää vaatimuksen Venäjän putkikaasusta luopumisesta. Käytännössä suomalaisille kaasunkäyttäjille ja veronmaksajille on tulossa nopeasti rahoitettavaksi yhteensä kolme eri varautumistoimenpidettä; velvoitevarastot eli vaihtoehtoiset polttoaineet, komission ehdottama kaasuvaramojen täyttämisen taakanjako ja Suomen LNG-kapasiteetin lisääminen.

Komission asetusehdotuksen mukaisesti jäsenvaltioiden kaasuvaramot pitää täyttää 80% 1. marraskuuta 2022 mennessä. Valtioneuvosto suhtautuu positiivisesti siihen, että EU-lainsäädännöllä varmistetaan kaasuvaramojen täyttäminen talven varalta. Kesän 2021 tilanne, jossa kaasuvaramoja ei täytetty kunnolla, ei saa toistua. Valtioneuvosto suhtautuu kuitenkin varauksellisesti kaasuvaramojen täyttöasteen määrittämiseen kiinteinä prosenttimäärinä. Täyttöasteen määrittelyyn tulisi sisällyttää joustomekanismi, jossa vuoden 2022 osalta huomioitaisiin se, onko varaston vaikutusalueella ylipäättänsä saatavilla niin paljon kaasua, että varaston tavoitetaso on mahdollista saavuttaa. Lisäksi valtioneuvosto katsoo, että ainakin vuoden 2022 jälkeen huomioitaisiin alueellinen riskiperusteinen arviointi varaston täyttämisen tavoitetason määrittelyssä. Varaston täyttämisen tavoitetason toteuttaminen ei myöskään saisi johtaa kaasun toimitusten katkaisemiseen täyttöjakson aikana.

Jäsenvaltioilla, joilla ei ole omaa varastokapasiteettia, kuten Suomi, on velvollisuus osallistua 80% rasitteen jakoon. Osuus rasitteesta on 15 % jäsenvaltion vuosikulutuksesta. Varastointivelvoite täytetään kaasuna. Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti positiivisesti taakanjakomekanismin asettamiseen. Sen hyväksymisen edellytyksenä on kuitenkin, että kaasu on täysimääräisesti saatavissa varastosta taakanjakomekanismiin osallistuvien maiden kaasunkäyttäjille. Valtioneuvosto suhtautuu kuitenkin ensisijaisesti varauksellisesti taakanjaon määrittämiseen kiinteinä prosenttimäärinä. Sen sijaan valtioneuvosto katsoo, että ainakin vuoden 2022 jälkeen huomioitaisiin alueellinen riskiperusteinen arviointi jäsenvaltioiden taakanjako-osuuden määrittelyssä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että taakanjakomekanismia koskevassa jatkotyössä huomioidaan joustoina kansalliset olosuhteet ja olemassa olevat kansalliset vaihtoehtoiset ratkaisut. Suomen näkökulmasta on tärkeää, että taakanjakomekanismeissa on riittävästi joustomekanismeja. Valtioneuvosto katsoo, että 15 %:n osuuden hyväksyttävyyttä arvioitaessa on huomioitava myös se seikka, että taakanjako-osuutta on pyrittävä laskemaan samassa suhteessa kuin kiinteämääräisen täyttövelvoitteen osuutta mahdollisesti lasketaan.

Valtioneuvosto katsoo lisäksi, että jäsenvaltiokohtainen 15 %:n taakanjako-osuus tulisi laskea maakaasuverkon piirissä olevasta kaasunkulutuksesta. Maissa ja alueilla joissa vaihtoehtoinen hankintakapasiteetti Venäjän kaasulle on vähäinen suhteessa kaasun kulutukseen ja yhteys muuhun markkina-alueeseen rajatut, ei 15% tavoitteen saavuttaminen ole mahdollista tilanteessa, jossa venäläisen putkikaasun tulo katkeaa, mikä on huomioitava asetusehdotuksessa. Varastointivelvollisuuden sekä taakanjaon määrä tulisi perustua 2023 vuoden jälkeen alueelliseen riskiarviointiin, joka tehdään kaasun toimitusvarmuusasetukseen perustuen.

Valtioneuvosto suhtautuu erittäin positiivisesti kaasuvaramo-operaattoreiden sertifiointia koskevaan ehdotukseen. Sitä tulee viedä määrätietoisesti ja nopeasti eteenpäin. Korkeiden sähkön hintojenkin juurisyy on kaasumarkkinoilla ja Gazpromin varastojen jättäminen täyttämättä on yksi tähän vaikuttava tekijä.

Valtioneuvosto katsoo kaasun varastointivelvoitetta koskevan toimivallansiirron olevan liian pitkälle menevä, koska delegoinnilla ei saisi muuttaa lainsäädännön keskeisiä elementtejä. Eri-tyisesti komission oikeutta yksipuolisesti muuttaa kaasun varastointivelvoitteen tasoja vuoden 2023 jälkeen on harkittava tarkoin. Toimivallan siirto antaisi komissiolle mahdollisuuden muuttaa jäsenvaltioiden toimitusvarmuuden huolehtimiseen ja varautumiseen liittyviä toimenpiteitä jotka kuuluvat lähtökohtaisesti jäsenvaltioiden vastuulle.